

DET KONGELEGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

De nasjonale forskningsetiske komiteene
Kongens gate 14
0153 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/2581

19.2.2016

Statsbudsjettet 2016 – tildelingsbrev De nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK)

Vi viser til omtale under kap. 284 i Innst. 12 S (2015-2016) og Prop. 1 S (2015-2016) for Kunnskapsdepartementet. Stortinget vedtok 16. desember 2015 Kunnskapsdepartementets kapitler på statsbudsjettet for 2016. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument til virksomheten. Tildelingsbrevet gir en overordnet, men ikke uttømmende oversikt over FEKs oppgaver. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger vil bli formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av året.

De nasjonale forskningsetiske komiteene er en viktig del av det norske forskningssystemet, og skal fremme god og etisk forsvarlig forskning. Gjennom forebyggende arbeid og i tillegg gransking av enkeltsaker om mulig uredelig forskning skal FEK bidra til at forskning i offentlig og privat regi skjer i henhold til anerkjente etiske normer.

1. MÅL 2016

Mål for virksomheten med tilhørende prioriteringer i 2016 blir gitt i pkt 1.1. Særskilte aktiviteter som skal utføres i 2016 omtales i pkt. 1.2. Risikostyring som en integrert del av mål- og resultatstyringen omtales i pkt 1.3. Se for øvrig vedlagte dokument for omtale av organisasjonen og de faste oppgavene til FEK i hovedtrekk.

1.1 Mål og styringsparametre 2016

Mål for De nasjonale forskningsetiske komiteene:

1. FEK skal være en sentral kunnskapsformidler overfor forskere, forskningsinstitusjoner og allmennheten om forskningsetiske spørsmål og en pådriver for debatt på området.

Styringsparametre:

- a) FEK har relevante fora for dialog med aktuelle aktører/ forskningsinstitusjonene
 - b) Antall brukere av FEKs nettsted har økt
 - c) Videreutvikle den engelske versjonen av Forskningsetisk bibliotek
 - d) Brukerundersøkelse for nettsidene skal vise økt tilfredshet
 - e) Gjennomførte debattmøter mv og publiseringsaktivitet
2. FEK har ansvaret for at de forskningsetiske retningslinjene til enhver tid er gode verktøy for å fremme god og etisk forsvarlig forskning.
 3. FEK skal styrke samarbeidet med de forskningsutførende institusjonene.

Styringsparameter:

- a) FEK opprettholder og styrker sitt institusjonelle kontaktnett
4. FEK skal behandle og gjøre vedtak i enkeltsaker med høy kvalitet og innen rimelig tid.

Styringsparameter:

- a) Saksbehandlingstid klagesaker NEM
5. FEK skal sikre hensiktsmessig arbeidsdeling og samarbeid mellom komiteene.

Styringsparameter:

- a) Opplæring og andre tiltak som sikrer kvalitet, kompetanse, arbeidsdeling og samarbeid i og mellom komiteer og sekretariat.
- b) Økt andel felles uttalelser/produkter fra komiteene

1.2 Særskilte aktiviteter i 2016

I løpet av 2016 skal de eksisterende forskningsetiske retningslinjene for fagområdene være revidert og tilgjengeliggjort.

Departementet vil komme tilbake til hvordan FEK vil bli involvert i det videre arbeidet med revisjon av forskningsetikkloven, og til ev justeringer i FEKs oppgaver og prioriteringer.

1.3 Risikovurdering

FEKs mål og delmål er beskrevet over. Risikovurdering er en integrert del av departementets mål- og resultatstyring. Virksomheten skal gjøre selvstendige vurderinger av risiko for avvik i måloppnåelsen. I tråd med dette skal vurderinger gjennomføres for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i arbeidet med å nå de fastsatte målene i dette tildelingsbrevet.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, med følgende hovedelementer:

- Omtale og vurdering av risiko, sannsynligheten for avvik, konsekvensen av dette og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse.
- Hvilken risiko som kan aksepteres. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå.
- Identifikasjon og valg av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.

Dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. I årsrapporten og etatsstyringsmøtet skal virksomhetsleder redegjøre for risikovurderingene og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

2. ANDRE SENTRALE FØRINGER

Nedenfor følger fellesføringer som gjelder for alle Kunnskapsdepartementets underliggende virksomheter (2.1 og 2.2). Punkt 2.3 er en fellesføring fra regjeringen som er tatt inn i alle tildelingsbrevene i 2016.

2.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

[Kunnskapsdepartementets styringsdokument](#) for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren skal ligge til grunn for FEKs arbeid på dette feltet.

FEK skal utføre virksomhetstilpassede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) minimum annet hvert år, ha oppdaterte krise- og beredskapsplaner og gjennomføre årlige kriseøvelser. Disse kravene til samfunnssikkerhet og beredskap omfatter også informasjonssikkerhetsarbeidet. FEK skal påse at informasjonssikkerhetsarbeidet er i samsvar med eForvaltningsforskriften og KMDs [Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen](#) 2015-2017. Vi viser for øvrig til veilederen [Veiledning i beredskapsplanlegging](#) utarbeidet av Utdanningsdirektoratet og Politidirektoratet, og [UNINETTs veiledning til styringssystem for informasjonssikkerhet](#).

FEK skal i årsrapporten for 2016 rapportere på følgende:

1. Er det gjennomført/revidert en ROS-analyse i 2015 eller 2016?
2. Er det gjennomført og evaluert en kriseøvelse i 2016?
3. Redegjøre kort og overordnet (maks. 1 side) for virksomhetens oppfølging av de fem tiltaksområdene i Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen, herunder beskrive virksomhetens styringssystem for informasjonssikkerhet.

Dersom spørsmål 1 til 2 besvares med "nei", må virksomheten opplyse om hvorfor tiltaket ikke er gjennomført, og presentere en forpliktende plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

KD vil i 2016 følge opp departementets sikkerhets- og beredskapstilsyn hos FEK som ble gjennomført i desember 2015.

Vi gjør oppmerksom på at arbeidet her som på andre områder skal tilpasses virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet.

2.2 Lærlinger

For å sikre det framtidige behovet for faglært arbeidskraft og gi ungdom muligheter til å gjennomføre videregående opplæring, må den statlige forvaltningen gjøre en større innsats for å skape flere lære plasser. Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet har lansert en strategi for å forplikte og oppfordre statlige virksomheter til å øke antall lære plasser. Vi viser også til informasjonsside for nye lærebedrifter:

www.lerlingloftet.no.

Alle virksomheter skal ha minst én lærling tilknyttet seg. FEK og Norges forskningsråd skal samarbeide for å oppfylle kravet. Vi viser for øvrig til Statens personalthåndbok, kap. 9.10 Særvtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten.

I årsrapporten for 2016 skal FEK rapportere om antall lærlinger i 2014, 2015 og 2016. Virksomheter som ikke har nådd målet, må redegjøre for årsaken til dette og hva de har gjort for å oppfylle kravet.

2.3 Regjeringens forenklingsarbeid – fellesføring

Som et ledd i arbeidet med en enklere hverdag for folk flest ønsker regjeringen å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen.

I 2016 skal FEK kartlegge hvordan brukere opplever virksomheten. FEK står fritt til selv å velge metode for kartleggingen. Virksomheter som allerede har etablert gode systemer for brukerundersøkelser og brukerdiallog skal vurdere behovet for å forbedre eksisterende initiativer eller å iverksette nye. Vi viser til KMDs rundskriv [H-14 2015](#) for mer informasjon om bl.a. mål for dette arbeidet.

På bakgrunn av kartleggingen skal FEK vurdere og eventuelt ta initiativ til tiltak som kan forbedre tjenestene. Vi gjør oppmerksom på at arbeidet her som på andre områder skal tilpasses virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet.

I årsrapporten for 2016 skal FEK omtale resultatet av kartleggingen og eventuelt beskrive hvilke tiltak som planlegges eller allerede er iverksatt.

3. TILDELING 2016

3.1 Driftsbevilgning

For 2016 er De nasjonale forskningsetiske komiteene gitt følgende bevilgning (i 1 000 kr):

Kap. 284 De nasjonale forskningsetiske komiteene

Post	Betegnelse	Tildeling 2016
------	------------	----------------

Post 01	Driftsutgifter	16 989
<hr/>		
Sum		16 989

FEK har videre fullmakt til å utgiftsføre betalt merverdiavgift på kap. 1633 *Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift*, post 01 *Driftsutgifter* (se nærmere i pkt 3.3).

Rammen på post 01 skal dekke alle utgifter, med unntak av merverdiavgift etter nettoordningen, til drift av virksomheten. Alle tiltak og aktiviteter som FEK er ansvarlige for, og alle andre tiltak som ønskes gjennomført i løpet av året, må planlegges og realiseres innenfor de angitte tildelingsrammene. Virksomhetsleder har, i samråd med komiteene, ansvar for å prioritere innenfor tildelt budsjettamme, slik at mål og oppdrag for budsjettåret kan realiseres.

Bevilgning for lønnsregulering 2016 behandles som egen sak av Stortinget etter lønnsoppgjøret våren 2016, og ev. supplerende tildeling kan forventes i november/desember 2016.

FEKs budsjett for 2016 er redusert med 1,2 millioner kroner som følge av innsparinger på grunn av endret modell for premiebetaling til Statens pensjonskasse.

Kunnskapsdepartementet gjør oppmerksom på at det kan komme oppdragsbrev fra departementet i 2016 som kan påvirke virksomheten. For ev oppdrag fra andre statlige virksomheter bør kostnadsdekning gjennomføres ved bruk av belastningsfullmakt. Slike oppdrag skal også omfattes av den ordinære rapporteringen til departementet.

Virksomhetens økonomiforvaltning skal være i henhold til regelverk og instruks, jf. bl.a. *Bevilgningsreglementet*¹, *Reglement for økonomistyring i staten*² med tilhørende *Bestemmelser om økonomistyring i staten*³ og *Hovedinstruks for økonomiforvaltningen for De nasjonale forskningsetiske komiteene*⁴. Se også ulike rundskriv fra Finansdepartementet⁵.

Virksomhetsleder har ansvar for utarbeiding og ajourhold av FEKs interne økonomiinstruks. Departementet forutsetter at denne blir gjennomgått minst en gang i året og revidert ved behov.

Departementet får kopi av alle skriv fra Riksrevisjonen til den enkelte virksomhet. Virksomheten skal sende departementet kopi av alle sine svarbrev og andre brev til Riksrevisjonen.

¹Vedtatt av Stortinget 26.5.2005, i kraft 1.1.2006

²Fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003, med endringer senest 18.9.2013

³Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2003, med endringer senest 8.6.2010

⁴Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 11. november 2014.

⁵ Se [Rundskriv Finansdepartementet](#)

3.2 Disponeringen av budsjettmidlene for 2016

Virksomheten skal utarbeide disponeringsplan med grunnlag i Stortingets bevilgningsvedtak, tildelingsbrev og andre relevante dokumenter. Disponeringsplanen skal vise hvordan utgifter og inntekter ventelig vil fordele seg i løpet av året.

Planen settes opp i samsvar med standardisert kontoplan med poster og underposter for å vise planlagte disponeringer. I tillegg skal det for disposisjonsbevilgningene settes opp formål eller prosjektnummer for å vise planlagte disponeringer. Talldelen suppleres med en tekstdel som gir forklaringer til disponeringen, og som viser hvilke forutsetninger disponeringen bygger på.

Disponeringsplanen sendes departementet innen 28. februar 2016.

Virksomheten må sørge for å ha en reserve under post 01 for å dekke uforutsette utgifter. Fordi staten er selvassurandør, må virksomheten regne med å dekke eventuelle ekstra utgifter som kan følge av tyveri eller annen skade uten tilføring av nye midler.

3.3 Nettoføring av merverdiavgift

Nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer ble iverksatt fra 1. januar 2015. Ordningen innebærer at merverdiavgift fra og med 2015 er trukket ut fra budsjettpostene for de virksomhetene som kommer inn under ordningen. Virksomhetene har i stedet fått fullmakt til å regnskapsføre betalt merverdiavgift på et felles budsjettkapittel, kap. 1633. Formålet med å budsjettere merverdiavgift netto er å medvirke til at budsjettordningen skal være nøytral med hensyn til egenproduksjon eller kjøp av tjenester. Nærmere redegjørelse for ordningen står i rundskriv R-116 fra Finansdepartementet. Vi gjør spesielt oppmerksom på at følgende deler av betalt merverdiavgift **ikke** er omfattet av nettoordningen:

- Merverdiavgift knyttet til merverdiavgiftspliktig aktivitet
- Merverdiavgiften til bygg, anlegg eller annen fast eiendom
- Merverdiavgift på varer og tjenester med begrenset fradragrett etter mva-loven §§ 8-1 og 8-2

3.4 Økonomiske og administrative fullmakter

Kunnskapsdepartementet delegerer for budsjettåret 2016 FEK fullmakt til å:

- nettoføre ved utskifting av utstyr, slik at inntekter fra salg av brukt utstyr kan føres til kredit på kap. 284 post 01
- innenfor gjeldende bevilgningsnivå forhandle husleieavtaler som varer utover budsjettåret, med det forbeholdet at departementet skal godkjenne avtalen før den inngås
- innenfor gjeldende bevilgningsnivå gjøre avtaler om tjenestekjøp til den ordinære driften utover budsjettåret

Fullmaktene må disponeres i tråd med vilkårene Finansdepartementet har satt i rundskriv R-110/2005.

FEK har fullmakt til å føre forberedende forhandlinger i virksomheten ved forhandlinger etter Hovedtariffavtalen. Kunnskapsdepartementet har ansvaret for de endelige forhandlingene.

Virksomheten har ikke anledning til å forskuttere av neste års bevilgning eller bruke andre merinntekter enn refusjonsinntektene nevnt overfor uten at dette på forhånd er godkjent av departementet.

4. STYRINGSDIALOG 2016

4.1 Økonomirapportering og varsling om eventuelle avvik

Som virkemiddel i egen økonomistyring må virksomheten rutinemessig utarbeide økonomirapporter.

For hver måned i 2016 skal virksomheten rapportere til det sentrale statsregnskapet på den måte og innen de frister som blir fastsatt i rundskriv fra Finansdepartementet. Kopi av månedsrapporten til statsregnskapet sendes Kunnskapsdepartementet (postmottak@kd.dep.no).

Virksomheten skal utarbeide økonomirapporter til Kunnskapsdepartementet:

1. pr. 31. august 2016 med frist til departementet 20. september 2016, med prognose pr. 31. desember 2016.
2. pr. 31. desember 2016 med frist til departementet 1. februar 2017.

Økonomirapportene skal angi regnskapsførte utgifter og inntekter etter kontantprinsippet, inkludert påløpt arbeidsgiveravgift. Rapportene skal vise hvordan regnskapet utvikler seg i forhold til budsjetttrammen og disponeringsplanen. Rapporteringen skal skje på postnivå for alle utgifts- og inntektskapitler der det er tildelt midler. Det skal også utarbeides rapporter, regnskapsdata og skriftlige kommentarer for prosjekter som virksomheten har mottatt øremerkede midler til eller egne tildelingsbrev om. Virksomheten må spesielt legge vekt på å kommentere eventuelle avvik og faseforskyvninger.

Rapporten pr. 31. august skal inneholde ajourførte budsjettall, vise prognose for forbruk (i prosent) pr. 31. desember, og gi forklaringer til avvik og informasjon om korrigerende tiltak. Denne rapporten inngår i grunnlaget for departementets utarbeidelse av omgrupperingsproposisjonen for 2015.

Uavhengig av tidspunktene for økonomirapporteringene, skal virksomheten informere departementet om vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev straks virksomheten får kjennskap til slike avvik. Virksomheten må samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

4.2 Resultatrapportering

Virksomheten skal innen 15. august 2016 sende kort rapport om oppnådde mål og resultater for virksomheten første halvår 2016 i forhold til plan for samme periode og med hovedvekt på eventuelle avvik, dvs. mål og resultatkrav som eventuelt ikke er nådd, årsaken til dette og

opplysninger om tiltak som er satt i verk eller vil bli satt i verk for å bedre måloppnåelsen, samt en vurdering av risikoen for at mål eventuelt ikke blir nådd.

I samsvar med pkt. 1.5.1 i *Bestemmelser om økonomistyring i staten* skal virksomheten utarbeide en årsrapport til departementet. Fristen for dette settes til 28. februar 2017. Elektronisk kopi av årsrapporten sendes samtidig til Riksrevisjonen. Årsrapporten blir tatt opp på etatsstyringsmøtet våren 2017. Departementet vil minne om at det er fastsatt endringer i *Bestemmelsene* pkt 1.5.1 om årsrapport, som gjelder fra og med rapportering for året 2014. Vi viser særlig til følgende:

- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.2: Virksomheten skal publisere tildelingsbrevet på sine nettsider så snart det er mottatt.
- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.3: Årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og virksomheten.
- Rundskriv R-115, pkt. 4.2: Virksomheten skal publisere revisjonsberetningen som et tillegg til årsregnskapet, etter at Riksrevisjonen har overlevert Dokument 1 til Stortinget og resultatet av regnskapsrevisjonen dermed er offentlig.

Vi viser videre til KDs brev til FEK 25.11.2015 med informasjon om de siste endringene i økonomibestemmelsene.

Årsrapporten skal gi grunnlag for departementets arbeid med rapporterings- og vurderingsdelen i budsjettproposisjonen for 2017. Årsrapporten må også omfatte annen relevant informasjon av betydning for departementets styring.

Når det gjelder krav til årsavslutning av virksomhetens regnskap og frister for innrapportering til DFØ, viser vi til årlig rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Vi minner om at årsregnskapet med tilhørende redegjørelse skal inngå som del av virksomhetens årsrapport til departementet. Departementet ber om at virksomheten i årsrapporten gir en kort redegjørelse for større avvik mellom tildelt beløp og regnskapsført beløp. Etter økonomiregelverket skal både årsrapport og årsregnskap signeres av virksomhetsleder.

Virksomheten må i årsrapporten redegjøre for status for likestilling i virksomheten i tråd med redegjørelsesplikten. Vi viser til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets veileder "*Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten*".

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det utføres et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten. Virksomheten skal i årsrapporten rapportere om mål, tiltak og resultater for området.

Etter forskningsetikkforskriften § 11 skal de tre ettkomiteene og Granskingsutvalget avgi en offentlig årsmelding om sin virksomhet. Vi ber om at en kopi sendes departementet.

4.3 Innspill til budsjettprosessen

Dersom virksomheten har innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for 2016, må det sendes begrunnet og spesifisert forslag til departementet innen 25. september 2016.

Dersom virksomheten har innspill til budsjettet for 2018 som medfører endringer i eksisterende rammer (satsingsforslag), må det sendes begrunnet og spesifisert forslag til departementet innen 1. november 2016. Innspillene må vise beregningene av bevilgningsforslagene, og hvilke faktorer som fører til eventuelt merbehov eller mindrebehov.

4.4 Etatsstyringsmøter og kontakt med departementet

Departementet planlegger to etatsstyringsmøter med virksomheten i året, et i april og et i november.

Vi kommer tilbake med innkalling og forslag til sakliste. Hovedtemaet for vårmøtet vil være gjennomgang av årsrapport 2015, disponeringsplan 2016 og risikovurdering for de fastsatte målene. På høstens etatsstyringsmøte vil bl.a. økonomistatus og halvårsrapport, og hovedprioriteringer for 2017 tas opp.

Departementet vil gjennomføre årlig medarbeidersamtale med direktør. Datoer for dette avtales særskilt.

4.5 Oversikt over rapporteringsfrister

Tiltak	Frist
Årsrapport med regnskap 2015	28. februar 2016
Disponeringsplan for 2016	28. februar 2016
Oversikt over kontoplan	15. mars 2016
Budsjettforslag for 2017	15. mars 2016
Ev. innspill til tekstomtale i statsbudsjettet for 2017 med rapportering, tilstandsvurdering og mål	1. mai 2016
Halvårsrapport første halvår 2016	20. august 2016
Ev. innspill til omgruppering/nysaldering av statsbudsjettet 2016	25. september 2016
Ev. innspill til satsingsforslag for statsbudsjettet 2018	1. november 2016
Årsrapport med regnskap 2016	28. februar 2017

Økonomirapportering	
Månedlig kassarapport til det sentrale statsregnskapet (med elektronisk kopi til KD)	15. i måneden etter
Tertialrapport pr. 31. august 2016	20. september 2016
Rapport pr 31. desember 2016	1. februar 2017

Departementet tar forbehold om at det i løpet av året kan bli endringer av frister for de enkelte innspillene. Eventuelle endringer vil bli meddelt skriftlig. Dersom virksomheten ikke kan overholde de fristene som er satt, må departementet varsles i god tid før fristen går ut.

Med hilsen

Live Haaland (e.f.)
avdelingsdirektør

Kari Bjørke
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg:

Dokument: De nasjonale forskningsetiske komiteene – omtale av faste oppgaver

Kopi til:

Riksrevisjonen

De nasjonale forskningsetiske komiteene – omtale av faste oppgaver

Dokumentet omtaler i hovedtrekk organisasjonen og de faste oppgaver til virksomheten De nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK). Beskrivelsen er ikke uttømmende.

FEK – organisasjon

Virksomheten *De nasjonale forskningsetiske komiteene* (FEK) er en viktig del av det norske forskningssystemet, og skal fremme god og etisk forsvarlig forskning. Gjennom forebyggende arbeid, rådgiving og gransking av enkeltsaker om mulig uredelig forskning skal FEK bidra til at forskning i offentlig og privat regi skjer i henhold til anerkjente etiske normer.

De nasjonale forskningsetiske komiteene ble etablert i 1990 etter et forslag i St.meld. nr. 28 (1988-89). Med virkning fra 1. januar 2013, ble FEK opprettet som et eget forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet. De tre forskningsetiske komiteene og Granskingsutvalget er del av forvaltningsorganet.

Virksomheten skal drives i samsvar med forskningsetikkloven med forskrifter, Stortingets prioriteringer i de årlige budsjettvedtakene og departementets årlige tildelingsbrev. Av status som statlig organ følger videre at regelverk som forvaltningslov, offentlighetslov, arkivlov, mållov, statens økonomiregelverk med mer gjelder for FEK (sekretariatet og alle komiteer og utvalg). Det er et ansvar for den samlede virksomheten å sørge for hensiktsmessig arbeidsdeling og samarbeid mellom sekretariat, komiteer og utvalg.

Det forskningsetiske komitésystemet er lovfestet i forskningsetikkloven. Loven slår fast prinsippet om at komiteer og utvalg oppnevnt i medhold av denne loven skal være faglig uavhengige statlige organer. Dette innebærer at komiteer og utvalg ikke kan instrueres når det gjelder faglige vurderinger.

Etter forskningsetikkloven skal det være nasjonale forskningsetiske komiteer som til sammen dekker alle fagområder, og et Granskingsutvalg. Departementet oppretter komiteer og bestemmer ansvarsområdene. Forskriften til forskningsetikkloven regulerer oppnevning og sammensetning av komiteene og utvalget.

Oversikt over komiteer og utvalg:

Nasjonal forskningsetisk komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH) har som ansvarsområde den forskningsetiske virksomheten innenfor samfunnsvitenskap og humaniora, innbefattet jus og teologi.

Nasjonal forskningsetisk komité for naturvitenskap og teknologi (NENT) har som ansvarsområde den forskningsetiske virksomheten innenfor naturvitenskap og teknologi, industri-, landbruks- og fiskeriforskning, samt de deler av bio- og genteknologisk forskning som ikke dekkes av medisin.

Nasjonal forskningsetisk komité for medisin og helsefag (NEM) har som ansvarsområde den forskningsetiske virksomheten innenfor det medisinske og helsefaglige fagområdet.

Granskingsutvalget er et nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning. Utvalget skal uttale seg om forskning i Norge har vært vitenskapelig uredelig.

Patentnemnda: Etter patentloven § 15a skal det være en særskilt etisk nemnd (patentnemnda) som er rådgiver for Patentstyret ved behandling av visse patentsøknader. Nemnda er administrativt lagt til FEK, og er et utvalg under NENT. Patentforskriften kap. 15 gir nærmere regler.

Skjelettutvalget: Nasjonalt utvalg for vurdering av forskning på menneskelige levninger er et rådgivende organ oppnevnt av NESH, som et utvalg under NESH.

Det ligger til FEK å opprette underutvalg dersom det er behov for det, permanent eller (mest hensiktsmessig) for en periode, innenfor rammene av sin egen virksomhet.

FEK – faste oppgaver

1. FEK skal arbeide for å fremme god og etisk forsvarlig forskning, og bidra i arbeidet med å forebygge vitenskapelig uredelighet
2. FEK skal være en sentral kunnskapsformidler overfor forskere, forskningsinstitusjoner, myndigheter og allmennheten om forskningsetiske spørsmål og en pådriver for debatt på området
3. FEK skal holde seg løpende orientert om aktuelle og potensielle forskningsetiske spørsmål, nasjonalt og internasjonalt.
4. FEK har ansvaret for at de forskningsetiske retningslinjene til en hver tid er gode verktøy for å fremme god og etisk forsvarlig forskning. I tillegg til generelle forskningsetiske retningslinjer skal det finnes forskningsetiske retningslinjer for ulike fagområder etter behov.
5. FEK skal samarbeide med og være en ressurs for de forskningsutførende institusjonene og andre relevante samfunnsaktører i forskningsetiske spørsmål.
6. FEK skal samarbeide med internasjonale forskningsetiske komiteer og organisasjoner om forskningsetiske spørsmål, og arbeide for internasjonalt samarbeid om bl.a. felles forskningsetiske verdier.
7. De nasjonale forskningsetiske komiteene skal være rådgivende organer (forsknings-etikkloven § 3). Komiteene avgjør selv hvordan de vil fylle sin oppgave som rådgivende organ, herunder hvilke saker (generelle og enkeltsaker) de tar opp.
8. NEMs oppgave som klageinstans:
NEM behandler klager over vedtak truffet av de regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK), jf. forskningsetikkloven § 4 og helseforskningsloven § 9, og kan bl.a. gi generelle retningslinjer for saksbehandling og lovtolkning ved førstinstansen.
9. Granskingsutvalgets særlige forvaltningsoppgave:
 - Utvalget skal vurdere og behandle konkrete saker hvor det er mistanke om alvorlige tilfeller av uredelig forskning.

- Utvalget bør bidra til at en forsker som urettmessig har fått sitt navn knyttet til en påstand om uredelig forskning, får gjenopprettet sitt omdømme.
- Utvalget skal samarbeide med institusjoner, bedrifter og oppdragsgivere om behandlingen av sakene.
- Utvalget skal samarbeide med de nasjonale forskningsetiske komiteene og bidra i arbeidet med å forebygge vitenskapelig uredelighet.
- Utvalget skal holde seg orientert om tilsvarende arbeid i andre land og samarbeide med eventuelle tilsvarende utvalg i andre land.

KD har fastsatt en veileder for Granskingsutvalgets arbeid (under revisjon). *[Disse oppgavene er hentet fra KDs veileder for Granskingsutvalgets arbeid, og vil bli revidert når arbeidet med etterkontroll av forskningsetikkloven og revisjon av KDs veileder er gjennomført.]*